

CURRENDĀ

Venerabilibus Fratribus
Archiepiscopis et Episcopis Galiciae
Benedictus PP. XV.

Venerabiles Fratres

Salutem et Apostolicam Benedictionem.

Communem vestram epistolam ea apud Nos commepdat pietatis observantiaeque significatio, qua catholicae Poloniae non solum Episcopos, sed et Clerum ac populum praestare in exemplum novimus. In amore vero ne putetis, Venerabiles Fratres, Nos velle vobis concedere. Gentis enim vestrae insidet Nobis in animo caritas vetus ac plane singularis, eamque mirum quantum nunc augent vel hae multiplices gravesque calamitates, quibus, caussa huius belli, pene obrui vos cernibus. Paternum ad eas, ut nostis, adiecimus animum hoc unum dolentes, non eo pertinuisse beneficia Nostra, quo amantissimi cordis desideria pertinuerunt. At vero divitem in misericordia Deum nunquam precari omittimus, ut vobis, Venerabiles Fratres, ac Poloniae universae ita adsit propitius, ut et amara horum horum dierum temperet et omnia impleat legitima desideria.

Auspex interea divinorum munerum Nostraeque testis benevolentiae Apostolica sit Benedictio, quam vobis omnibus Venerabiles Fratres, Clero populoque unicuique vestrum tradito peramanter in Domino impertimus.

Datum Romae apud S. Petrum die X. Decembris MCMXV, Pontificatus Nostri anno secundo.

Benedictus PP. XV.

Benedykt XV.
Czeigodnym Braciom
Arcybiskupom i Biskupom Galicyi.

Czeigodni Bracia

Pozdrowienie i Apostolskie Błogosławieństwo.

Ze wspólnego waszego listu płynie ku Nam to samo przykładne przywiązanie i cześć, — która — jak Nam wiadomo — wyróżnia nie tylko biskupów ale i duchowieństwo całe i lud katolickiej Polski. A nie myślecie, Czeigodni Bracia, jakoby w miłości i oddaniu cheiały się wam dać wyprzedzić. Od dawnia bowiem tkwi w mej duszy umiłowanie narodu waszego zgoła osobliwe, które dziwnym sposobem wzrasta teraz, na widok tych licznych a ciężkich nieszczęść, co was skutkiem tej wojny już prawie przyniosły. Zwróciły one, jak wiecie, ojcowiskie me ku wam współczucie i nad jednym tylko boleję, że czynna pomoc z mej strony nie mogła dorównać wszystkiemu, czego całem, gorącem sercem wam życzę. Atoli nie ustaję nigdy w modlach moich do Boga nieprzebraneego w miłosierdziu, aby wam, Czeigodni Bracia i całej Polsce z pomocą pospieszyć raczył, by i gorycz dni teraźniejszych złagodził i wszystkie uprawnione pragnienia wasze zaspokoili.

Błogosławieństwo apostolskie, które wam wszystkim, Czeigodni Bracia, jak i Duchowieństwu i oddanemu waszej pieczy ludowi, miłościwie w Panu udzielamy, niechajże wam będzie łaski i opieki Bożej poręką, a mojej życzliwości dowodem.

Dan w Rzymie u św. Piotra 10-go grudnia 1915. w drugim roku naszego Pontyfikatu.

Benedykt PP. XV.

Podajemy do wiadomości powyższą odpowiedź Ojca św. Benedykta XV. na pismo Episkopatu polskiego tej prowincji, pełną najczulszego afektu do Polaków, która na wieki pozostanie dokumentem historycznym żywej ojcowiskiej troski, gorącego ojcowiskiego współczucia nad narodem naszym, tak srodze dotkniętym. Nie wątpimy, że ta odpowiedź wzbudzi w sercach naszych płomienne uczucia wdzięczności i miłości ku Stolicy Apostolskiej i ku najdostojniejszej osobie Ojca św. Benedykta XV.

Pismo to należy odczytać z ambon we wszystkich kościołach naszej Dyecezyi w najbliższą niedzielę po jego otrzymaniu.

Acta Benedicti PP. XV.

MOTU PROPRIO

Nova conditur Saera congregatio „De Seminariis et de Studiorum Universitatibus“.

BENEDICTUS PP. XV.

Seminaria clericorum usque ab initio tantae esse utilitatis ad Ecclesiae disciplinam visa sunt, ut Patres Tridentini, cum de iis constituendis in sessione XXIII. cap. XVIII. decretum confecissent, affirmare non dubitarint et sacro-sanctam Synodum, hac re una peracta, si nihil aliud egisset, bene meruisse de Ecclesia, et ipsos communium laborum suorum pretium tulisse. Itaque ii sacrorum antistites, praeeunte quidem S. Carolo Borromaeo, ut a Concilio dominum reversi sant, atque omnes deinceps diligentissimi Episcopi, quos inter commemorandus est B. Barbadicus, Patavinae ecclesiae lumen, in reformatione vitae christiana curanda nihil habuerunt antiquius quam, ut hanc salutarem Concilii praeescriptionem exequentes, sacris Seminariis in sua quisque dioecesi condendis operam darent eaque condita optimis legibus instruerent. Apostolica vero Sedes quanti hoc ipsum faceret, praecipue ostendit non modo quum Seminarium romanum excitare maturavit, quod quidem praecipua fovere cura non desiit, sed etiam quum propriam Cardinalium Congregationem constituit sacris Seminariis toto terrarum orbe tuendis.

Quod munus, etsi postea divisum partim Sacrae Congregationi Concilii, partim Episcoporum et Regularium attribuerunt, nihil tamen Romani Pontifices de pristica Seminiorum cura remiserunt; quin immo vel dioecesisibus post legitimas relationes consulendo, vel quorundam religiosorum sodalium leges approbando, vel Episcopos Romam ex praecripto adeuntes alloquendo, nunquam non de Seminariis eorumque statu rationem habuerunt. In id maxime incubuit postremus decessor Noster sanctae memoriae Pius X., qui in Constitutione „*Sapienti Consilio*“ de Romana Curia ordinanda, cum alia statuit, tum „*ea omnia, quae ad regimen, disciplinam, temporalem administrationem et studia Seminiorum*“ pertinerent, ei Sacrae Congregationi attribuit, cui Summus ipse Pontifex praestet et cuius est vigilare in ea, „*quae ad singularum dioecesum regimen universim referuntur*“, hoc est Sacrae Congregationi Consistoriali.

Verum cum apud hanc Sacram Congregationem negotiorum moles praeter modum exereverit et Seminiorum ura maiorem in dies operam postulet, visum est Nobis ad omnem eorum disciplinam moderandam novum aliquod consilium inire.

Alias quidem, cum Romanae Curiae nova pararetur ordinatio, de peculiari S. Congregatione instituenda cogitatum est, quae Seminariis praeesset; quod consilium cum temporum adiuncta prohibuerint, quominus efficeretur, Nos revocandum censemus, non ita tamen ut tractatio rerum, quae de Seminariis sunt, detraeta ac omnino seiuncta a Sacra Congregatione Consistoriali habenda sit, cum unam et alteram Congregationem aliquo nexus velimus inter se coniungi.

Re igitur mature considerata, exploratisque aliquod Cardinalium sententiis, haec apostolica auctoritate decernimus ac statuimus, quae infra scripta sunt.

I. De Seminariis propria iam esto Sacra Congregatio, ad formam ceterarum Romanae curiae, ad eamque omnia pertineant, quae usque adhuc de Seminiorum rebus apud Congregationem Consistorialem agebantur, ita ut eius posthac sit clericorum tum mentes tum animos fingere.

II. Huius Sacrae Congregationis muneribus munera accedant Congregationis Studiorum; itaque haec eadem Congregatio „De Seminariis et de studiorum Universitatibus“ appelletur.

III. Praefectus huius Congregationis unus esto e S. R. E. Cardinalibus; cui secretarius cum idoneo administratorum numero operam navet.

IV. Qui Sacrae Congregationi Praefectus dabitur, is ex officio inter S. Congregationis Consistorialis Cardinales numerabitur; qui Secretarius, inter Consultores. Vicissim autem Cardinalis Sacrae Congregationis Consistorialis Secretarius inter Cardinales novae Congregationis ex officio cooptetur, et Adssor inter Consultores.

V. Qui in praesens inter Sacrae Congregationis Studiorum Cardinales numerantur, iidem novae *de Seminariis et de Studiorum Universitatibus* Congregationi ipso iure adscripti censeantur. Hic accedit Noster in spiritualibus Generalis Vicarius, durande munere.

VI. Leges pro Seminariis tum dioecesanis tum regionalibus, a decessore Nostro sanctae memoriae latas a Nobisque approbatas, in omnes partes diligenter servari volumus et iubemus, ita ut in Seminiorum regimine, disciplina ac studiis nihil immutatum censeatur.

Haec statuimus et praecipimus contrariis quibuslibet, etiam peculiari mentione dignis, non obstantibus.

Datum Romae apud S. Petrum, die IV. Novembbris MCXV. in festo S. Caroli Borromaei de clericis Ecclesiae instituendis praeclarissime meriti, Pontificatus Nostri anno secundo.

Benedictus PP. XV.

Sacra Congregatio Pro Negotiis Ecclesiasticis Extraordinariis.

De invocatione addenda postremo loco in Litaniis Lauretanis.

Ex audientia Ssmi die 16. Novembbris 1915.

Episcopi complures, nomine etiam cleri populi sui, supplices Apostolicae Sedi preces adhibuerunt, ut decernere vellet, in Litaniis Lauretanis, post invocationem *Regina Sacratissimi Rosarii, ora pro nobis*, hanc adiici: *Regina Pacis*,

ora pro nobis, quo facilius christianus populus, interposita sic Beatissimae Virginis deprecatione, optatissima pacis munera impetraret. Cum hac de re ad SS. D. N. Benedictum divina providentia Papam XV. infra scriptus S. Congregationis a Negotiis Ecclesiasticis Extraordinariis Secretarius pro officio retulerit, Beatissimus Pater eorundem Antistitum populique iis commissi votis obsecundare cupiens, omnibus Ordinariis potestatem benigne facit, ex qua, pro sua quisque dioecesi, permittere possint, ut in Litaniis Lauretanis recitandis, quoad praesens hoc bellum duraverit, postremae Reginae Sacratissimi Rosarii invocationi ea, quae sequitur, subiiciatur: *Regina Pacis, ora pro nobis.*

Contrariis quibuslibet non obstantibus.

Datum Romae, e Secretaria eiusdem S. Congregationis, die, mense et anno praedictis.

Eugenius⁺ Pacelli,
Secretarius.

Na podstawie tego dekretu polecamy, aby w litaniach loretańskich przez czas wojny po inwokacyi: Królowo różańca św., dodawano: *Królowo pokoju, módl się za nami*, a wiernym ogłoszono to z ambony.

Suprema Sacra Congregatio S. Officii

(Sectio de Indulgentiis).

DECRETUM

Conceditur Facultas applicandi Crucifixis indulgentias viae Crucis in favorem militum durante bello.

Die 11. Novembris 1915.

Ssmus D. N. D. Benedictus div. prov. Pp. XV. in audiencia R. P. D. Ad-
sessori S. Officii impertita, benigne concedere dignatus est, ut Sacerdotes omnes,
qui militibus terra marive, hac perseverante belli vastitate, spiritualibus exhi-
bendis subsidiis assistunt, valeant Crucifixos ex metallo aliave solida materia
confectos, unico signo crucis benedicere, eisque indulgentias applicare Pii Exer-
citii, a S. Via Crucis nuncupati, ab iis militibus, durante eodem bello, lucrandas,
qui aliquem ex praedictis Crucifixis manu gerentes, quinques *Pater, Ave et*
Gloria devote recitaverint, ni viginti, alias praescribi solitas, eiusmodi preces
recitare potuerint.

Contrariis quibuscumque non obstantibus.

R. Card. Merry del Val.
Secretarius.

† Donatus, Archiep. Ephesin.,
Adsessor S. O.

Z KONSYSTORZA BISKUPIEGO.

W Tarnowie, dnia 20. grudnia 1915.

Ks. Dr Władysław Mysor
Kanclerz.

† Leon
Biskup